

Kırsalda Yaşayan Ortaöğretim Öğrencilerin Taşımali Eğitime Bakışı

Overview of Secondary School Students Living in Rural Areas

Abdulkadir Yeşilkuş¹ , **Hüseyin Bulut²** , **Ahmet Özgan³** 

¹ Uzman Öğretmen, Karaisalı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Adana, Türkiye

² Uzman Öğretmen, Karaisalı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Adana, Türkiye

³ Uzman Öğretmen, Şehit Mehmet Çalışkan İlkokulu, Adana, Türkiye

* Corresponding author: ayesilkus21@gmail.com

Geliş Tarihi / Received: 21.06.2023
Kabul Tarihi / Accepted: 18.07.2023

Araştırma Makalesi/Research Article
DOI: 10.5281/zenodo.8190037

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, taşımali eğitime tabii ortaöğretim öğrencilerinin taşımali eğitim hakkındaki görüşlerinin belirlenmesidir. Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden var olan durumu tespit etmeyi amaçlayan betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2019-2020 eğitimi-öğretim yılında Karaisalı ilçesi Karaisalı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde taşımali eğitimle öğrenim gören ve araştırmaya katılmayı kabul eden yetmiş iki öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma sonucunda, öğrenciler taşımali eğitimin kendileri için yararlı olduğunu ve taşımali eğitimden genel anlamda memnun olduklarını belirtmişlerdir. Taşıma merkezi okulun fiziki eksikleri olsa da öğrencilerin genelinin okulu yeterli bulduğu görülmektedir. Taşıma merkezi okulda yemek hizmetinin olduğunu ve verilen yemeklerin kalitesi açısından öğrencilerin verilen yemeklerin kalitesinden memnun oldukları araştırmadan elde edilen sonuçlar arasındadır. Öğrenciler, taşıma servis araçlarının zaman yönetiminin iyi olduğunu, servis yüzünden derse geç kalma gibi sorunlarla karşılaşmadıklarını ayrıca servis araçlarının rahat ve güvenli olduğunu, öğrencilerin servis içerisinde birbirlerine yardımcı olduklarını ve servis şoförlerin kendilerine karşı iyi davrandıklarını ifade etmişlerdir. Taşımali eğitime tabii öğrencilerin görüşleri doğrultusunda, özellikle taşımali eğitime tabii öğrencilerin sosyal-kültürel ve sportif faaliyetlere katılımlarının sağlanması hususunda zaman, mekan vb. olanaklar sağlanmalıdır. Taşıma merkezindeki okulların tamamında daimi rehber öğretmeni bulunmalıdır. Ayrıca öğrencilerin güvenliği için taşıma hizmeti veren servis şoförlerinin psikolojik ve fizyolojik sağlık durumlarının belli aralıklarla alan uzmanlarınca kontrol edilmesi gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Taşımali Eğitim, Öğrenci, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Sorunlar ve Çözümler

ABSTRACT

The purpose of this research is to determine the views of secondary education students subject to transported education about transported education. In this study, descriptive scanning model, which aims to determine the existing situation from quantitative research methods, was used. The sample of the study consists of seventy-two students who studied at Karaisalı Vocational and Technical Anatolian High School in Karaisalı in the academic year 2019-2020 and accepted to participate in research. In the study, a questionnaire form created by the researcher was used as a data collection tool. As a result of the research, students stated that transported education is beneficial for them and they are generally satisfied with transported education. Although the transportation center has physical deficiencies of school, it is seen that the students find the school sufficient. The students

stated that the transportation service vehicles are good in time management, they do not encounter problems such as being late for the class due to service, the service vehicles are comfortable and safe, the students help each other in the service and the service drivers behave well. According to students who are subject to transported education, time, place especially in terms of ensuring participation of students subject to transported education in social-cultural and sports activities. opportunities should be provided. All schools in the transport center must have permanent guidance teachers. Besides, results such as checking the psychological and physiological health status of service drivers, who provide transportation services for safety of students, are periodically checked by the field experts.

Keywords: Transportation Education, Student, Vocational and Technical Anatolian High School, Problems and Solutions.

1. GİRİŞ

Eğitim insanlık tarihi kadar eskidir. Toplu halde yaşamının söz konusu olduğu ortamlarda insanlar arasında daimi bir bilgi akışı vardır. Bu bilgi akışıyla birlikte etkileşimde bulunulan alanlar da kendini göstermektedir. Yıllardan beri bilgi akışının sistemli ve düzenli olarak aktarıldığı kurumlar eğitim kurumları olmuştur. Sosyal kurumların varoluşları toplumun ihtiyaçlarına cevap vermeleri ile aynı doğrultudadır. Bu bağlamda eğitim ve öğretim kurumlarının varlıklarını devam ettirebilmeleri de diğer sosyal kurumlar gibi toplumun ihtiyaçlarına karşılık vermelerine bağlıdır. Bu nedenle üstlendikleri görevi yerine getiremeyen kurumlar ya kendilerini değiştirmek durumunda kalmışlar ya da yerlerini yeni kurumlara bırakmışlardır. Geçmişten günümüze kadar milletlerin gelişimlerini sürdürebilmelerinde, bugününün ve yarınının şekillenmesinde eğitimin yeri ve önemi yadsınamaz bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu doğrultuda Tezcan (1982) eğitimi kişinin hayatını sürdürdüğü toplumda kendini geliştirebilmesi, tutumlarını ve olumlu derecedeki davranışlarını daha da ileriye taşıdığı bir süreç olarak tanımlamıştır. Çağlayan (2006) ise eğitimin, yaşamın hemen her döneminde devamlılık gösteren bir yapı olduğunu ileri sürerek ülkelerin sosyal, kültürel ve ekonomik gelişimlerinin eğitim kurumlarının teknik donanımları ile mümkün olduğunu belirtmiştir.

Günümüz dünyasında toplumlar eğitim kalitesini artırmak ve bu hizmeti daha etkili bir şekilde bireylere ulaştırmak adına pek çok uygulamayı hayata geçirmişlerdir. Özellikle okula erişimin zor olduğu bölgelerden öğrencilerin okulla buluşturulmasını amaçlayan taşınabilir eğitim uygulaması bunlardan biridir. Zorunlu eğitimin gerçekleşmesinin önündeki engelleri kaldırmak adına Türkiye’de bu uygulamaya başlanmıştır. Eğitim hakkı bireyin sahip olduğu hak ve özgürlüklerin en başında gelmektedir. Ülkemizde taşınabilir ilköğretim anayasamızda ifade edildiği üzere bireyin eğitim ve öğretim hakkının korunup güvenceye alınması, eğitim ve öğretim faaliyetlerinde birliğin sağlanması, cinsiyet ve sınıf ayrımı yapılmaksızın bütün öğrencileri eğitimlerinin sağlanması ve adil bir eğitim sisteminin oluşturabilmesi açısından çok önemli bir görev üstlenmektedir (Ağırkaya, 2011).

1.1. Problem

Kırsal alanda yaşayan ve taşınabilir eğitimde öğrenim gören ortaöğretim öğrencilerin taşınabilir eğitime bakış açısı nasıldır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Karaisalı ilçesi Karaisalı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde taşımali eğitim uygulamasını ve sorunları ortaya koymak ve çözüm önerileri getirmektir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Öğrencilerin taşımali eğitime bakış açısı nasıldır?
2. Öğrencilerin taşımali eğitimde var olan durum ve karşılaşılan sorunları nelerdir?
3. Taşımali eğitimin başarılı olabilmesi için öneriler nelerdir?
4. Taşımali eğitimde öğrenim gören öğrenciler dersler dışında hangi faaliyetlerde bulunmak istemektedirler?
5. Öğrencilerin taşımali eğitimde dersleri ile ilgili karşılaştıkları sorunlar nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bir ülkenin bilimsel, sanatsal, ekonomik ve kültürel alanlarda modern dünyada adından söz ettirebilmesi, çağdaş uygarlıklar arasında yerini alabilmesi hiç şüphesiz eğitime verdiği öneme bağlıdır. Eğitime verilen önemin gerçek hayatta karşılık bulması ise toplumun tüm kesimlerine eğitimin eşit şartlarda sunulmasıyla gerçekleştirilir. Ancak eğitimin toplumun tüm kesimlerine ulaştırılabilmesi için o ülkenin sosyo-kültürel yapısı, ekonomik durumu, demografik özellikleri, coğrafyası gibi birçok unsur değerlendirmeye alınmalıdır.

Ülkemizde eğitimin toplumun tüm kesimlerine eşit şartlarda ulaştırılması için Cumhuriyetin ilanından günümüze kadar birçok sistem geliştirilip uygulanmaya konmuştur. Bunlardan bir tanesi ülkemizde yaklaşık otuz yıldır uygulanmakta olan taşımali eğitim uygulamasıdır. Türkiye'nin engebeli arazi yapısı, köyden kente göç, düzensiz yerleşme, dengesiz nüfus dağılımı gibi birçok neden Taşımali eğitimi ülkemiz için kaçınılmaz kılmıştır. Ayrıca, her yere temel eğitimi sunacak okullar yapmanın ve bu okulların malzeme ihtiyacını karşılamının, bu okullara yeterli sayıda öğretmen görevlendirmenin zorluğu ortadadır.

Araştırmanın yapıldığı ilçe Toros dağları ile Çukurova'nın kesiştiği Çukurova'nın kesiştiği engebeli arazi yapısına sahip Karaisalı'dır. Bu çalışma Karaisalı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde taşımali eğitimle öğrenim gören öğrencilerin görüşlerine yer vermesi ve bu görüşler doğrultusunda Adana genelindeki diğer taşımali eğitim ile öğrenim gören lise öğrencilerinin yaşayacağı olası problemlere çözüm önerisi getirmesi bakımından önemlidir. Ayrıca Karaisalı ve çevresinde taşımali eğitimle ilgili lise öğrencilerinin görüşlerini doğrudan ele alan bir çalışmaya rastlanılmamış olması araştırmanın önemini artırmaktadır.

Taşımali eğitim sistemine yönelik birçok çalışma mevcut olmakla beraber bu çalışmaların ekseriyeti taşımali eğitim okullarındaki idareci ve öğretmenlerin görüşlerine dayanmaktadır. Ne var ki taşımali eğitimi bizatihi yaşayan öğrencilerin görüşlerine doğrudan yer veren çalışma azdır. Bu çalışma taşımali eğitimi bilfiil yaşayan öğrencilerin görüşlerine yer vermesi bakımından önemlidir.

Araştırmadan elde edilen bulgular taşımali eğitimle öğrenim gören lise öğrencilerine yönelik yapılacak diğer çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.4. Sayıtlar

Bu araştırmanın sayıtları şunlardır:

1. Öğrenciler anket formundaki soruları samimi ve içten cevaplamışlardır.
2. Karaisalı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinin taşımali eğitim sorununa bakış açısı ile Karaisalı ilçesindeki taşımali eğitim sorunun yansıttığı varsayılmıştır

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırmanın sınırlılıkları ise:

- 1- Karaisalı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 9, 10, 11 ve 12. Sınıf öğrencileriyle sınırlıdır.
- 2- 2019-2020 eğitim Öğretim yılı ikinci dönem de öğrencilerle yapılan görüşme de elde edilen verilerle sınırlıdır.
- 3- Anket formundaki sorularla sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Toplu taşıma hizmeti: Kamu kurum ve kuruluşlarının verdiği yetkiyle ulaşım hizmetinin gerçekleştirilebilmesi amacıyla gerçek ve tüzel kişiler tarafından işletilen kara, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemleri ile belirli aralıklarla verilen mutad taşıma hizmetidir (Millî Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği, 2014).

Taşıma merkezi: Taşıma kapsamına alınan öğrencilerin öğrenim gördükleri Bakanlığa bağlı resmî okul/kurumu (Millî Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği, 2014).

Taşınmalı Öğrenci: Bulunduğu yerleşim yerinde eğitim ve öğretim faaliyetlerinin yetersiz olmasından ve olumsuz koşullardan dolayı merkez olarak belirlenen okullara bir araç vasıtasıyla her gün taşınan öğrenciyi ifade eder (Taşınmalı İlköğretim Yönetmeliği, 2005; ss.1-2).

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

“Millî Eğitim Temel Kanunu ile tanınan eğitim hakkından yoksun kalması muhtemel ilköğretim ve ortaöğretime devam eden öğrencilerin resmî okul/kurumlarda taşıma yoluyla eğitime erişimlerini sağlamak için 14 Eylül 2014 tarihinde Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliğini çıkartılmıştır” (Millî Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği, 2014).

Bu yönetmeliğin amacı buldukları merkezlerde okul, öğretmen, yeteri kadar derslik, laboratuvar, kitaplık vb. eksikleri giderilemeyecek büyüklükte tadilat ve maliyetli bir yatırım yapılamaması durumunda kalınan okullarda okuması gereken öğrencilerin ilçede bulunan ortaöğretim merkezlerine sabah ve akşam taşınarak eğitim-öğretime kavuşmalarına hizmet etmektir. Bu hizmetten yararlanacak öğrencilerin buldukları yerlerde yaşayanların sayısının yetersiz olduğu, dağınık yerleşim yerlerinde veya uygun olmayan eğitim okullarının olmadığı yerlerde uygulanmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığınca 2010-2011 eğitim öğretim yılı için ilk defa 9. sınıf öğrencilerine yönelik olarak başlatılmış, bu uygulama ile ilköğretim okullarından mezun olup da çeşitli sebeplerle ortaöğretime erişimde farklı problemler yaşayan öğrencilerin okullara erişimleri sağlanarak, öğle yemeği hizmeti verilmesi hedeflenmiştir (MEB Taşınmalı Ortaöğretim Genelgesi).

2.1. Geçmişten Günümüze Taşınmalı Eğitim

Küçük ve dağınık yerleşimlerin bulunduğu yerleşim birimlerinde öğretmen ve okul eksikliği, öğrenci sayısının az olması, birleştirilmiş sınıfların yoğun olduğu okulların sayısının azaltılması gibi nedenler taşınmalı eğitimin temel nedenleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Çeşitli faktörlerden ötürü her köye okulun yapılamaması ve bu yerlerde yaşayan bireylere eğitim imkânının sağlanması taşınmalı eğitimi bir zorunluluk haline getirmektedir. Bu doğrultuda Türkiye’de taşınmalı ilköğretim uygulamasına 1989-1990 eğitim- öğretim yılının ikinci yarısından itibaren Kırıkkale’de üç, Kocaeli’de iki merkezde deneme mahiyetinde “pilot” uygulama olarak başlanmış ve istenen verimin elde edilmesi üzerine proje genişletilmiştir (MEB, 1994). 1997-1998 eğitim öğretim yılıyla birlikte Türkiye’de kesintisiz sekiz yıllık ilköğretim uygulamasına geçilmiş ve 2012-2013 eğitim öğretim yılından itibaren de 4+4+4 eğitim sistemi uygulanmaya başlanmıştır. Taşınmalı ilköğretim

uygulamasının yaygın hale gelmesinde bütün bu faktörlerin çok büyük etkileri olmuştur (Öztürk, 2001:114).

Taşımali ortaöğretim uygulaması ise 2010-2011 eğitim öğretim yılından ilk defa 9. sınıflar düzeyinde uygulanmaya başlanmış, 2011-2012 eğitim öğretim yılından itibaren 9 ve 10. sınıf öğrencilerine yönelik olarak gerçekleştirilmiş, özellikle ilköğretimden mezun olduktan sonra çeşitli nedenlerle ortaöğretime devam edemeyen öğrencilerin okula gelmeleri sağlanarak öğle yemeği hizmetinin verilmesi hedeflenmiştir (MEB Taşımali Ortaöğretim Genelgesi).

Türkiye gibi düzensiz bir nüfus yapısı ve öngörülemez nüfus hareketleri olan bir ülke, bu uygulamayı daha da hayati hale getirmiştir.

2.2. Taşımali Eğitim Yapılmasının Nedenleri

Taşımali Eğitim uygulamasına geçilmesinin nedenleri şunlardır:

2.2.1. Eğitimde fırsat eşitliği sağlama ve eğitim kalitesinin artması

Anayasamızda zorunlu eğitim uygulaması bulunmakta olup, her öğrencinin okula kazandırılması gerekmektedir. Bu nedenle kırsal alanda ve yerleşim olarak dağınık olan yerlerde bulunan çocukların okula kazandırılması yasal zorunluluktur. Eğitim her kademesinde bu durumun göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Bina, donanım, tesis ve öğretmen eksikliğe rağmen özellikle kırsal bölgelerde öğrenci sayısı yetersi olsa bile ilköğretim kademesinde okullar açılabilir. Fakat bu durum ortaöğretim kademesi için geçerli olmamaktadır. Bu durum özellikle lise kademesinde öğrenimlerine devam eden öğrencilerin eğitim faaliyetlerine katılımlarının aksamasına sebep olmaktadır. Güler (2019) ortaya çıkan durumun, bu kademe yer alan öğrencilerin, kalkınma için istenen nitelikli eğitimi alamamalarına neden olduğunu belirtmektedir. Eğitimde kalitenin yükseltilmesi, öğrenciler için fırsat ve imkân eşitliğinin sağlanması gibi faktörler taşımali ortaöğretime gerekli kılan etmenler olarak kendini göstermektedir (MEB, 1994).

2.2.2. Göçler

Ülkemizde kırsal alanda yaşam şartlarının ağırlaşması, işlenebilir arazilerin bölünmesi, makineleşmeden dolayı işgücü ihtiyacının azalması nedeniyle şehirlere göçün artması, kırsaldaki insan nüfusunun azalması ile birlikte öğrenci sayısında da azalmalar meydana gelmiş ve taşımali eğitim yapılma durumu artmıştır (Güler, 2019).

2.2.3. Dağınık yerleşim

Türkiye’de sosyal, kültürel ve coğrafi faktörlere bağlı olarak özellikle kırsal kesimde dağınık bir durum oluşmuştur. Nüfusun az olduğu kom, mezra, oba, mahalle, yayla, köy gibi yerleşim birimlerinde insanların yerleşim şekli oldukça dağınıktır. Bu sebeplerden ötürü bu yörelerde yaşayan öğrencilerin okula erişimlerini sağlamak adına taşımali eğitim uygulaması vazgeçilmez bir unsurdur (Karakütük, 1996).

Genel olarak nüfusun yoğun olmadığı, dağlık veya şehirleşmeye elverişli olmayan bölgelerde seyrek şekilde bulunan yerleşim yerlerindeki köyler ve mahalleler bulunmaktadır.

2.3. Taşımali Eğitimde Beklenen Faydalar

Taşımali eğitimden beklenen faydalar çeşitli ana alanlarda kendini göstermektedir. Bu alanlar eğitim ve ekonomi olarak öne çıkmaktadır.

2.3.1. Eğitim-öğretim açısından beklenen faydalar

Eğitim ve öğretim bakımından taşımali eğitim uygulamasından beklenen faydalar şu şekilde sıralanabilir:

- Bu uygulama ile eğitimde fırsat eşitliği sağlanması (Ağırkaya, 2010).
- Öğrencilerin, özellikle kızların ortaöğretime devamının artması (Ağırkaya, 2010).
- Küçük yerleşim birimlerinde bulunan çocuklara on iki yıllık eğitim imkânı verilebilmesi,
- Uygulamanın yapıldığı bölgelerde öğretmen ihtiyacının azalması (Ağırkaya, 2010).

-Taşınan öğrencilerin, merkez okullardaki fiziki imkânlardan faydalanması ve öğrenme başarılarının artması gibi unsurlar taşınmalı eğitimin eğitim öğretim faaliyetleri açısından beklenen faydalarıdır (Yangın, 1991; s.41).

2.3.2. Ekonomik açıdan beklenen faydalar

- Taşınmalı okula tahsis edilen araç, gereç ve donatım malzemesinin gönderilmesi ile daha çok öğrencinin faydalanması ve büyük ölçüde tasarruf sağlanması (Ağırkaya, 2010).

- Taşınan okulun elektrik, su, onarım, yakacak ve personel giderlerinden tasarruf sağlanması (Ağırkaya, 2010).

- Öğrenci velilerinin, merkezlerde çocuğunu ortaöğretime göndermek için yapacakları masraflardan tasarruf sağlamaları, uygulamadan ekonomik açıdan beklenen faydalardır.

2.4. Taşınmalı Eğitim Uygulamasının İlk Sonuçları

Özellikle eğitim öğretim faaliyetlerinin bütün öğrencilere ulaştırılabilmesi için hayata geçirilen bu uygulama ile adil bir eğitim ortamı oluşarak eğitime bütün fertlerin ulaşması sağlanmış ve eğitimde fırsat eşitliği sağlanmıştır. Kısıtlı imkânlara sahip öğrenciler imkânları daha iyi olan ortaöğretim kurumlarına kavuşmuşlar, öğretmen açığı hızla kapatılmış ve öğretmenler arasında bilgi akışı hızlanmış, her ferdin ortaöğretime erişme imkânı artmış, kız öğrencilerin ortaöğretime gitme yani ortaöğretimde okullaşma oranları artmış, yatırım ve donanım anlamında kaynaklar belirli bölgelere yöneltilerek kaliteli eğitim öğretim ortamı hazırlanmıştır(Güler, 2019). Öğretmen ve okulla buluşan öğrencilerin akademik başarıları artmıştır. Bu durum taşıma merkezli okullarda görev yapan yönetici ve öğretmenlerin memnuniyet düzeylerini artırmış, bu yörelerdeki velilerin bazıları köylerinde okulun olmamasından yakınmakla birlikte; bazı veliler de kendi köylerinin de uygulama kapsamına alınmasını istemişlerdir (Güler, 2019).

2.5. Taşınmalı Eğitim İle İlgili Görüşler

Taşınmalı eğitim uygulaması günümüzde pek çok ülkede uygulanmaktadır. Bu uygulamanın ortaya çıkmasındaki en büyük faktör ulusların eğitim sistemlerinde yer alan aksaklıkları giderme amacıdır. Uluslar kendi özelliklerine uygun olarak bu uygulamayı biçimlendirebilmektedir. Çünkü her ülkenin kendine özel bir coğrafi, sosyal, kültürel yapısı mevcuttur. Mesela dünyada yerel yönetimlerin çok güçlü olduğu Amerika'da eyaletlerin kendilerine özgü eğitim kanunları bulunmaktadır. Bu kanunlara göre eyaletler eğitim bölgeleri kurabilmekte ve kurulan eğitim bölgelerinde halkın eğitime katılmasında, eğitimin yönetiminde bütün yetki ve sorumluluğu üstlenebilmektedir. Eyaletler içinde de buldukları şartlara göre her köyün, kasabanın ve kentin kendi şartlarına uygun olarak eğitim sistemleri yer almaktadır(Başaran, 1974; ss. 60-61). Türkiye'de de uygulanmakta olan taşınmalı ilköğretim uygulaması ise adımı kapsamında yer alan ilköğretimden almaktadır.

2.6. 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı Ortaöğretim Taşınmalı Eğitim İstatistiği

7 Eylül 2019 tarihinde yayımlanan Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2018/19 kitabına göre Ülkemizde taşınmalı eğitim verileri şu şekilde oluşmuştur.

Tablo 2.6. Taşımali ortaöğretim yapılan öğrenci sayıları

Taşımali Merkez Okul Sayısı	Taşınan Öğrenci Sayısı		
	Toplam	Erkek	Kadın
5 214	420 567	220 056	200 511

Bu verilere bakıldığında taşınan merkez okul sayısı 5 214, taşınan öğrenci sayısı ise 200.511 kız öğrenci ve 220.056 erkek öğrenci toplamda 420.567 öğrenci taşınmıştır. Bu çalışma ise elde edilen bulgularla bu sorunlara ışık tutmaya çalışacaktır.

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, ‘Taşımali eğitim uygulamasında öğrencilerin karşılaştıkları güçlükler nelerdir?’ sorusuna cevap aranmıştır. Araştırma 2019-2020 eğitim öğretim yılında Adana ili Karaisalı ilçesinde bulunan Taşıma Merkezi Okulda yapılmıştır.

Bu araştırma nicel araştırma yöntemi uygulanmıştır. Nicel araştırmalar herhangi bir olay hakkındaki bir hipotezi desteklemek veya reddetmek hedefiyle görüş veya davranış gibi değişkenleri matematiksel olarak evrene genellemek amacıyla yapılır (Özdemir ve Doğruöz, 2020). Bu çalışmada verilerin toplanmasında araştırma evrenindeki taşıma merkezi okuldaki taşımali öğrencilere anket formu uygulanmıştır. Bu araştırma var olan durumu tespit etmeye yönelik betimsel bir çalışmadır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, taşımali eğitime tabi tüm öğrenciler iken araştırmanın örneklemini 2019-2020 eğitim öğretim yılında Adana ili Karaisalı ilçesi sınırlarındaki taşımali ortaöğretim uygulaması yapılan Karaisalı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde öğrenim gören ve çalışmaya katılmayı kabul eden taşımali eğitime tabi yetmiş iki öğrenci oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında üç bölümlü anket formu hazırlanmıştır. Anketin birinci bölümünde demografik bilgiler, ikinci bölümünde taşımali eğitim özellikleri ile ilgili 28 madde; üçüncü bölümünde ise öğrencilerin fikirlerini almak amacıyla iki adet açık uçlu soru yöneltilmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmada yararlanmak üzere konu alanyazını incelenmiş ve konuyla ilgili Kitap, tez, sempozyum, makale ve veri tabanları taranmıştır. Anket formu, ilgili alanyazın incelenerek ve alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda oluşturulmuştur. Oluşturulan anket formu örneklem grubuna uygulanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Bu bölümde nicel ve nitel verilere ait analiz durumları yer almaktadır. Anketlerin uygulanması sonucu nicel veriler SPSS 22 paket programına aktarılmış, araştırmanın amaçları doğrultusunda istatistiksel analizler yapılmıştır. Araştırmanın amaçları mevcut durumun belirlenmesine yönelik betimsel nitelikte sorulardan oluştuğu için verilerin analizinde betimsel istatistik tekniklerinden frekans, yüzde değerleri kullanılarak verilerin çözümü sağlanmıştır. Anket formunun üçüncü bölümünde yer alan açık uçlu sorulardan alınan yanıtlar birbirine benzeyen kavramlar bir araya getirilerek içerik analizine göre gruplandırılmıştır.

4. BULGULAR ve YORUM

4.1. Bölüm 1: Öğrenci İle İlgili Kişisel Bilgiler.

Bu bölümde öğrencilerin demografik bilgilerine yer verilmiştir. Bölüm ile ilgili sorular ve elde edilen bulgular.

4.1.1. Cinsiyetiniz.

Tablo 4.1.1: Öğrenci cinsiyet oranı

Cinsiyetiniz	f	%
Erkek Öğrenci	50	68,50
Kız Öğrenci	23	31,50
Toplam	73	100

Bu soruda örneklem alınan öğrenci grubunun cinsiyet durumu tespit edilmeye çalışılmıştır. Değerlendirmeye katılan öğrencilerden 23'ü kız, 50 tanesi ise erkek öğrencidir.

4.1.2. Sınıfınız

Tablo 4.1.2. Sınıflar bazında form uygulanan öğrenci oranı

Sınıfınız	F	%
9. Sınıf	45	61,64
10. Sınıf	18	24,66
11. Sınıf	5	6,85
12. Sınıf	5	6,85
Toplam	73	100

Yapılan araştırmada öğrenci grubunun sınıf durumu tespit edilmeye çalışılmıştır. Değerlendirmeye katılan öğrencilerden anketlere cevap veren 45 öğrenci 9. Sınıf, 18 öğrenci 10. Sınıf, 5 öğrenci 11. Sınıf ve 5 öğrenci de 12. Sınıf olmak üzere toplam 73 öğrenciden oluşmuştur.

4.1.3. Ebeveyn meslek durumları

Tablo 4.1.3. Uygulamaya katılan öğrencilerin baba mesleği oranı

Babanızın Mesleği	f	%
Çiftçi	43	58,90
Serbest Meslek	10	13,70
Devlet Memuru	1	1,37
Esnaf	5	6,85
Apartman görevlisi	1	1,37
Devlet işçisi	1	1,37
Emekli	1	1,37
Geçici İşçi	1	1,37
İşsiz	1	1,37
Mağdur	1	1,37
Mevsimlik İşçi	1	1,37

Meyhane Sahibi	1	1,37
Orman İşletmesinde Geçici İşçi	1	1,37
Orman İşletmesinde Yangın Söndürme	1	1,37
Şantiye Şefi	1	1,37
Temizlik Personeli	1	1,37
Boş Bırakılan	2	2,74
Toplam	73	100

Yapılan araştırmada öğrenci grubunun babalarının meslek durumu tespit edilmeye çalışılmıştır. Değerlendirmeye katılan öğrencilerden anketlere cevap veren 43 öğrenci babalarının mesleğini Çiftçi, 10 öğrenci Serbest Meslek sahibi, 5 öğrenci Esnaf, 13 öğrenci farklı mesleklerden olduğunu ve 2 öğrencide yanıt vermemiştir.

Tablo 4.1.3.a. Uygulamaya katılan öğrencilerin anne meslek oranı

Annenizin Mesleği	f	%
Ev Hanımı	70	95,89
Esnaf	1	1,37
Çiftçi	1	1,37
Bakıcı	1	1,37
Toplam	73	100

Yapılan araştırmada öğrenci grubunun annelerinin meslek durumu tespit edilmeye çalışılmıştır. Değerlendirmeye katılan öğrencilerden anketlere cevap veren 70 öğrenci annelerinin mesleğini Ev Hanımı, 1 öğrenci Çiftçi, 1 öğrenci Esnaf ve 1 bakıcı yanıt vermiştir.

4.1.4. Ailenin yıllık geliri

Tablo 4.1.4. Aile yıllık gelir durumu

Ailenizin Yıllık Geliri (TL)	f	%
0-5000	25	34,25
5000-10000	20	27,40
10000-15000	12	16,44
15000-20000	5	6,85
20000 ve üzeri	11	15,06
Toplam	73	100

Yapılan araştırmada öğrenci grubunun ailenin yıllık gelir durumu tespit edilmeye çalışılmıştır. Değerlendirmeye katılan öğrencilerden anketlere cevap veren 25 öğrenci ailelerinin yıllık gelirlerini 0 – 5000 TL, 20 öğrenci 5000 – 10000 TL, 12 öğrenci 10000 – 15000 TL, 5 öğrenci 15000 – 20000 TL ve 11 öğrenci de 20000 TL ve üzeri yanıt vermiştir.

4.1.5. Taşıma Merkezine Uzaklığı

Tablo 4.1.5. Öğrencinin yaşadığı yerleşim birimi ile okul arasındaki uzaklık

Taşıma Merkezine Uzaklığımız (km)	f	%
1-3 km	5	6,85
3-5 km	4	5,48
5-7 km	4	5,48
10 km üzeri	60	82,19
Toplam	73	100

Yapılan araştırmada öğrenci grubunun yaşadığı yerleşim birimi ile taşıma merkezine uzaklığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

Değerlendirmeye katılan öğrencilerden anketlere cevap veren 60 öğrenci 10 km üzeri, 5 öğrenci 1 – 3 km, 4 öğrenci 3 – 5 km ve 4 öğrenci de 5 – 7 km yanıtı vermiştir.

4.1.6. Taşımalı eğitimde öğrenim görme durumu

Tablo 4.1.6. Taşımalı eğitimde öğrenim görme süreci

Taşımalı eğitimi hangi sınıftan itibaren görmektesiniz	f	%
8. Sınıf	39	52,8
9. Sınıf	34	47,2
Toplam	72	100

Yapılan araştırmada öğrenci grubunun Taşımalı eğitimde öğrenim görme süreci tespit edilmeye çalışılmıştır. Değerlendirmeye katılan öğrencilerden anketlere cevap veren 39 öğrenci 8. Sınıftan itibaren ve 34 öğrenci de 9. Sınıftan itibaren taşımalı olarak eğitim gördüğünü beyan etmiştir.

4.2. Bölüm 2: Taşımalı Eğitime Ait Öğrenci Görüşleri

Bu bölümde öğrencilere taşımalı eğitim ile ilgili ifadeler kullanılmış olup kullanılan cümleler ve elde edilen bulgular şunlardır:

Tablo 4.2. Taşımalı Eğitime Ait Öğrenci Görüşleri

Sıra No		Evet f	%	Hayır f	%	Kararsızım f	%
1	Taşımalı eğitimin faydalı olduğunu düşünüyorum.	69	94,52	1	1,37	3	4,11
2	Taşıma merkezi okul (derslik, donatım, araç-gereç, laboratuvar, işlik, yönünden) yeterlidir.	61	83,56	6	8,22	6	8,22
3	Taşıma merkezi okul da öğretmen sayısı yeterlidir.	70	95,89	1	1,37	2	2,74
4	Taşıma araçları (minibüs, otobüs, vs...) iç donanım açısından (ısınma, havalandırma, koltuk sayısı, söndürme cihazları, pencerelerin sabitliği, vb..) yeterlidir.	51	69,86	10	13,70	12	16,44
5	Taşıt sürücüleri, yerine getirdiği hizmetin ve sorumluluklarının bilincindedir.	56	76,71	11	15,07	6	8,22
6	Taşıt sürücüleri, temiz, bakımlı ve yerine getirdiği hizmete uygun kılık ve kıyafet giymektedir.	53	73,61	11	15,28	8	11,11
7	Taşıt sürücüleri, öğrenciler dışında kişiler almaktadır.	19	26,03	51	69,86	3	4,11
8	Taşıt sürücüsüne güveniyorum.	56	76,71	7	9,59	10	13,70
9	Öğrenci taşıyan servislerin ısıtma sistemi ve kapasitesi yeterlidir.	63	86,30	8	10,96	2	2,74
10	Taşıma aracı rahat değildir.	52	71,23	17	23,29	4	5,48
11	Taşıt sürücülerinin öğrencilerle iletişimi olumludur.	62	84,93	5	6,85	6	8,22
12	Taşıma aracında büyük öğrenciler küçük öğrencilere müdahale eder.	16	21,92	54	73,97	3	4,11
13	Taşıt sürücüsü arabada sigara içmesi beni rahatsız eder.	1	1,37	70	95,89	2	2,74
14	Taşıma aracı kışın soğuk, havanın sıcak olduğu zamanlarda çok sıcak olur.	22	30,14	43	58,90	8	10,96
15	Taşıma aracında yüksek seste müzikler dinleniyor rahatsız olurum.	12	16,44	60	82,19	1	1,37
16	Taşıma araçlarında Emniyet kemeri var ve kullanırım.	57	78,08	12	16,44	4	5,48
17	Taşıma araçları temizdir.	60	82,19	8	10,96	5	6,85
18	Taşıma aracımız trafik kurallarına uymuyor.	16	21,92	54	73,97	3	4,11
19	İlk derse yetişemediğimiz zaman olur.	10	13,70	60	82,19	3	4,11
20	Okula, servis beni almadığı için gelemediğim günler olur.	10	13,89	62	86,11	--	0,00
21	Okuldayken ailemi özlerim.	9	12,33	56	76,71	8	10,96
22	Okulda yaşadığımız problemler hemen çözülür.	57	78,08	6	8,22	10	13,70
23	Okulda, taşınan öğrencilerin yemek yiyebileceği uygun bir yer bulunmaktadır.	70	95,89	2	2,74	1	1,37

24	Okulda çıkan yemekleri beğeniyorum.	62	84,93	5	6,85	6	8,22
25	Ailem okuldaki durumumla yeterince ilgilenir.	65	91,56	3	4,22	3	4,22
26	Okulda verilen yemekle doyarım.	63	86,30	5	6,85	5	6,85
27	Beslenme ihtiyacı yeterli şekilde karşılanıyor.	68	93,15	3	4,11	2	2,74
28	Okul dışında bizi rahatsız edenler var.	1	1,37	69	94,52	3	4,11

4.2.1. Taşımali eğitimin faydalı olduğunu düşünüyorum.

69 öğrenci taşımali eğitimin faydalı olduğunu, 1 öğrenci taşımali eğitimin faydalı olmadığını ve 3 öğrenci ise bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.2.2. Taşıma merkezi okul (derslik, donatım, araç-gereç, laboratuvar, işlik, yönünden) yeterlidir.

61 öğrenci taşıma merkezi okul (derslik, donatım, araç-gereç, laboratuvar, işlik, yönünden) yeterli olduğunu, 6 öğrenci taşıma merkezi okul (derslik, donatım, araç-gereç, laboratuvar, işlik, yönünden) yetersiz olduğunu ve 6 öğrenci ise bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.2.3. Taşıma merkezi okul da öğretmen sayısı yeterlidir.

70 öğrenci taşıma merkezi okul da öğretmen sayısının yeterli olduğunu, 1 öğrenci yeterli olmadığını ve 2 öğrenci ise bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.2.4. Taşıma araçları (minibüs, otobüs, vs...) iç donanım açısından (ısınma, havalandırma, koltuk sayısı, söndürme cihazları, pencerelerin sabitliği, vb..) yeterlidir.

51 öğrenci taşıma araçları (minibüs, otobüs, vs...) iç donanım açısından (ısınma, havalandırma, koltuk sayısı, söndürme cihazları, pencerelerin sabitliği, vb..) yeterli olduğunu, 10 öğrenci taşıma araçları (minibüs, otobüs, vs...) iç donanım açısından (ısınma, havalandırma, koltuk sayısı, söndürme cihazları, pencerelerin sabitliği, vb..) yetersiz olduğunu ve 12 öğrenci de bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.2.5. Taşıt sürücüleri, yerine getirdiği hizmetin ve sorumluluklarının bilincindedir.

56 öğrenci taşıt sürücüleri, yerine getirdiği hizmetin ve sorumluluklarının bilincinde olduğu, 11 öğrenci taşıt sürücüleri, yerine getirdiği hizmetin ve sorumluluklarının bilincinde olmadığını ve 6 öğrencinin ise bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.2.6. Taşıt sürücüleri, temiz, bakımlı ve yerine getirdiği hizmete uygun kılık ve kıyafet giymektedir.

53 öğrenci taşıt sürücüleri, temiz, bakımlı ve yerine getirdiği hizmete uygun kılık ve kıyafet giydiğini, 11 öğrenci taşıt sürücüleri, temiz, bakımlı ve yerine getirdiği hizmete uygun kılık ve kıyafet giymediğini ve 8 öğrencinin ise bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.2.7. Taşıt sürücüleri, öğrenciler dışında kişiler almaktadır.

19 öğrenci taşıt sürücüleri, yasak olmasına rağmen öğrenci dışı yolcu alındığını, 51 öğrenci taşıt sürücüleri, yasak olmasına rağmen öğrenci dışı yolcu almadığını ve 3 öğrenci bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.2.8. Taşıt sürücüsüne güveniyorum.

56 öğrenci taşıt sürücüsüne güvendiğini, 7 öğrenci taşıt sürücüsüne güvenmediğini ve 10 öğrenci ise bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.2.9. Öğrenci taşıyan servislerin ısıtma sistemi ve kapasitesi yeterlidir.

63 öğrenci taşıma yapan araçların ısıtma sistemi ve kapasitesinin yeterli olduğunu, 8 öğrenci taşıma yapan araçların ısıtma sistemi ve kapasitesinin yeterli olmadığını ve 2 öğrenci ise bu konuda kararsız olduklarını ifade etmiştir.

4.2.10. Taşıma aracı rahat değildir.

52 öğrenci taşıma araçlarının rahat olduğunu düşünüyor, 17 öğrenci rahat olmadığını ve 4 öğrenci ise bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.2.11. Taşıt sürücülerinin öğrencilerle iletişimi olumludur.

62 öğrenci taşıt sürücülerinin kendileriyle olumlu iletişim kurduklarını, 5 öğrenci olumsuz iletişim kurduğunu ve 6 öğrenci de bu konuda kararsız olduklarını ifade etmiştir.

4.2.12. Taşıma aracında büyük öğrenciler küçük öğrencilere müdahale eder.

16 öğrenci büyük öğrencilerin kendilerinden küçük olan öğrencilere müdahale ettiğini, 54 öğrenci büyük öğrencilerin kendilerinden küçük olan öğrencilere müdahale etmediğini ve 3 öğrenci de bu konuda kararsız olarak ifade etmiştir.

4.2.13. Taşıt Sürücüsü arabada sigara içer.

Bir öğrenci taşıt sürücüsünün araç içinde sigara içtiğini, 70 öğrenci taşıt sürücüsünün araç içinde sigara içmediğini ve bir öğrencide bu konuda kararsız olduğu ifade etmiştir.

4.2.14. Taşıma aracı kışın soğuk, havanın sıcak olduğu zamanlarda çok sıcak olur.

22 öğrenci taşıma aracı kışın soğuk olduğunu, havanın sıcak olduğu zamanlarda çok sıcak olduğunu, 43 öğrenci taşıma aracı kışın sıcak, havanın sıcak olduğu zamanlarda çok sıcak olmaz, 8 öğrenci de bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.2.15. Taşıma aracında yüksek seste müzikler dinleniyor rahatsız olurum.

12 Öğrenci taşıma aracında yüksek seste müzikler dinlendiğinden rahatsız olduklarını, 60 öğrenci taşıma aracında yüksek seste müzikler dinlenmediği ve bir öğrenci de bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.2.16. Taşıma araçlarında kemer var ve kullanırım.

57 öğrenci taşıma araçlarında kemer var ve kullandığını, 12 öğrenci taşıma araçlarında kemer var ve kullanmadığını, 4 öğrenci de bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.2.17. Taşıma araçları temizdir.

60 öğrenci taşıma aracının temiz olduğunu, 8 öğrenci taşıma aracının temiz olmadığını ve 5 öğrenci ise bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.2.18. Taşıma aracımız trafik kurallarına uymuyor.

16 öğrenci taşıma aracımız trafik kurallarına uymadığını, 54 öğrenci taşıma aracımız trafik kurallarına uyduğunu ve 3 öğrenci ise bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.2.19. İlk derse yetişemediğimiz zaman olur.

10 öğrenci ilk derse yetişemediğimiz zaman olduğu, 60 öğrenci ilk derse yetişemediğimiz zaman olmadığını ve 3 öğrenci ise bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.2.20. Okula, servis beni almadığı için gelemediğim günler olur.

10 öğrenci okula, servis beni almadığı için gelemediği günler olduğu, 62 öğrenci okula, servis beni almadığı için gelemediğim günler olmadığını ve 1 öğrenci ise fikir beyan etmemiştir.

4.2.21. Okuldayken ailemi özlerim.

9 öğrenci okuldayken ailesini özlediğini, 56 öğrenci okuldayken ailesini özlemediğini ve 8 öğrenci ise bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.2.22. Okulda yaşadığımız problemler hemen çözülür.

57 öğrenci okulda yaşadığı bir problemlerin hemen çözüldüğünü, 6 öğrenci okulda yaşadığı bir problemlerin hemen çözülmediğini ve 10 öğrenci ise bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.2.23. Okulda, taşınan öğrencilerin yemek yiyebileceği uygun bir yer bulunmaktadır.

70 öğrenci; okulda, taşınan öğrencilerin yemek yiyebileceği uygun bir yer bulunduğunu, 2 öğrenci okulda, taşınan öğrencilerin yemek yiyebileceği uygun bir yer bulunmadığını ve bir öğrenci ise bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.2.24. Okulda çıkan yemekleri beğeniyorum.

62 öğrenci okulda çıkan yemekleri beğendiğini, 5 öğrenci okulda çıkan yemekleri beğenmediğini ve 6 öğrenci ise bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.2.25. Ailem okuldaki durumumla yeterince ilgilenir.

65 öğrenci ailesinin okuldaki durumuyla yeterince ilgilendiğini, 3 öğrenci ailesinin okuldaki durumuyla yeterince ilgilenmediğini, 3 öğrenci ise bu konuda kararsız olduğunu ve 2 öğrenci ise bu konuda fikir beyan etmemiştir.

4.2.26. Okulda verilen yemekle doyarım.

63 öğrenci okulda verilen yemekle doydüğünü, 5 öğrenci okulda verilen yemekle doymadığını ve 5 öğrenci ise bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.2.27. Beslenme ihtiyacı yeterli şekilde karşılanıyor.

68 öğrenci beslenme ihtiyacı yeterli şekilde, 3 öğrenci beslenme ihtiyacı yeterli şekilde karşılamadığını ve 2 öğrenci ise bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.2.28. Okul dışında bizi rahatsız edenler var.

1 öğrenci okul dışında kendisini rahatsız edenlerin olduğunu, 69 öğrenci okul dışında kendilerini rahatsız edenlerin olmadığını ve 3 öğrenci ise bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

Bölüm 3 kapsamında ikinci bölümde öğrencilerin görüşlerinin daha geniş çerçevede alınacağı iki soru sorulmuştur. İlk soru; taşınmalı ortaöğretim uygulamasında yaşadıkları güçlükler ve bu güçlüklerin nasıl giderileceği hakkında görüşleri istenmiştir. Bu konuda öğrencilerin yaşadıkları güçlükler:

Tablo 4.2.28. Taşınmalı ortaöğretim uygulamasında yaşadıkları güçlükler ve bu güçlüklerin nasıl giderileceği hakkında görüşleri

Sıra No	Taşınmalı ortaöğretim uygulamasında yaşadıkları güçlükler ve bu güçlüklerin nasıl giderileceği hakkında görüşleri	f	%
1	Hayır	26	35,61
2	Ev ile durak arasında mesafe uzundur. Servis eve kadar çıksın.	1	1,37
3	Emniyet kemeri var fakat kemeri takılacak yerler arızalı.	1	1,37
4	Taşıtlar iyi değil	1	1,37

5	Öğrenciyi rahatsız eden nedenleri idareye bildirmesi taktirinde idarenin bu konu ile alakadar olması.	1	1,37
6	Sabahları kalktığımda servise giderken üşüyorum	1	1,37
7	Şoförümüz okul servisini çok hızlı kullanmaktadır. Birçok kez uyarılmasına rağmen uyarıları dikkate almayıp bizim yaşamımızı tehlikeye atmaktadır. Bu konudan ailemiz de şikâyetçidir. Şoförün değiştirilmesini istiyorum.	1	1,37
8	Daha geç evden çıkılması	1	1,37
9	Büyüklerimle paylaşarak.	4	5,48
10	Evim servis güzergâhına uygun değil	1	1,37
11	Okul servisi yaz ayların da kliması yok çok sıcak oluyor. Asıl önemli konu ise servis şoförünün beni beklemeden gitmesi nesini ile toplam da 1,5 gün devamsızlığımın olması.	1	1,37
12	Biraz zor oldu ama okumak için devam ediyorum	1	1,37
13	Gerekli cevapları formda belirttim.	2	2,74
14	Geç kalktığımız günler oluyor onun içinde erken uyumalıyız	1	1,37
15	Okulun son haftaları okula gitmememiz için taşıt sürücüsü tarafından baskı görmekteyiz.	1	1,37
16	Taşımali eğitim ve devletimizden memnunum	2	2,74
17	Yanıt vermeyen	27	36,99
	TOPLAM	73	100

Öğrencilerin yaşadıkları güçlükler yukarıda sıralanmakla birlikte öğrencilerin bu sorunlara çözüm sunma konusunda pek istekli olmadıkları gözlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin geneli bu konuda güçlük yaşamadıklarını beyan etmişlerdir.

Bölüm 3 kapsamında ikinci soru; ‘Dersler dışında ilgilenmek istediğiniz bir faaliyet var mı? (Voleybol, Futbol, Tiyatro vb.)’ sorusudur. Bu konuya öğrencilerin cevapları;

Tablo 4.2.28.a. Dersler dışında ilgilenmek istediğiniz bir faaliyet var mı? (Voleybol, Futbol, Tiyatro vb.)

Sıra No	Dersler dışında ilgilenmek istediğiniz bir faaliyet var mı?(Voleybol, Futbol, Tiyatro vb.)	f	%
1	Futbol	10	13,70
2	Hayır	24	32,88
3	Tiyatro	4	5,47
4	Dersler yeterli	3	4,11
5	Laboratuvar çalışmaları	2	2,74
6	Buz pateni-Normal paten	1	1,37
7	Bisiklet sürmek	1	1,37
8	Şiir okuma	1	1,37
9	Yüzme	1	1,37
10	Futbol	6	8,22
11	Voleybol	3	4,11
12	Yanıt vermeyen	17	23,29
	TOPLAM	73	100

Cevaplar incelendiğinde öğrencilerin okula bakış açısının farklı olduğu gözlenmektedir. Çünkü öğrenci okulu, eğitim-öğretim ve etkinlik yuvası olarak görmektedir. Dersler dışında ilgilenmek istediğiniz bir faaliyet var mı? (Voleybol, Futbol, Tiyatro vb.) sorusuna 10 öğrenci Futbol etkinliğinin olmasını, 24 öğrenci ders dışında ilgilenmek istedikleri bir faaliyet olmadığını, 4 öğrenci Tiyatro etkinliğinin olmasını, 3 öğrenci derslerin yeterli olduğunu, 2 öğrencinin Laboratuvar çalışmalarının olmasını ve 17 öğrencide yanıt vermemiştir.

5. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Araştırmadan çıkan temel sonuçlar aşağıda maddeler halinde verilmektedir.

- Öğrenciler taşımali eğitimden memnun olduklarını ve taşımali eğitimin faydalı olduğunu ifade etmişler.
- Taşıma merkezi okulun fiziki anlamda eksiklikleri olsa da genel olarak yeterli olduğu görüşü mevcuttur.
- Öğrenciler okul açısından değerlendirme yaparak öğretmen eksikliğinin olmadığını ifade etmişler.
- Taşıma araçlardan memnun olduklarını, taşıma yapan şoförlerin davranış ve tutumlarından memnun olduklarını ifade etmişlerdir.
- Okulda yemek hizmetinin mevcut olduğu; yemek kalitesi açısından öğrenciler memnun olduklarını belirtmişlerdir.
- Taşıma araç donanım ve konforu konusunda yeterli olduğu görüşü mevcuttur.
- Taşımali eğitim kapsamında derse -okula- geç kalma durumlarının olmadığı konusunda bütün öğrenciler hemfikirdir.
- Taşıma aracı içerisinde öğrencilerin birbirlerini kontrol ettiklerini ifade etmişlerdir.
- Okulda problemlerin çözüldüğü görüşü genel fikir olarak ortaya çıkmıştır.
- Öğrenciler ailelerinin kendileriyle ilgilendiklerini beyan etmişlerdir.

5.2. Tartışma

Taşımali ilköğretim uygulaması ülkemizde okullaşma oranının artırılmasında, özellikle kısıtlı imkânlara sahip öğrencilerin eğitim fırsat eşitliğinden faydalanabilmelerinde planlama açısından çok önemli bir konuma sahiptir. Ülkemizde her yöre aynı özelliklere sahip değildir. Yerleşim birimlerinin oluşmasında sosyal, kültürel ve coğrafi olarak pek çok farklı etmen etkili olmaktadır. Dolayısıyla dağınık bir yerleşim yapısının olduğu her yere okul açmak ekonomik de değildir verimli de değildir. Öğrencilerin belli merkezlerde toplanarak eğitim öğretim faaliyetlerine katılımlarını sağlamak daha ekonomiktir (Tuzcu 2014, 149).

Alanyazın incelendiğinde Recepoğlu (2009), Ağırkaya (2010) ve Güler (2019) tarafından yapılmış benzer araştırmada aşağıdaki sonuçlar bulunmuş, bu araştırmada da bu bulundu, bu sonuçlar birbirini desteklemektedir.

Bu araştırmada da taşıma merkezi okulların araç gereç yönünden taşınan okullardan farkı olduğu ve tüm taşıma merkezi okullarda bilişim sınıflarının olduğu tespit edilmiştir.

Aynı araştırmacı tarafından ortaya konulan diğer bir tespit ise öğrencilerin yeterli sayıda işliçe, laboratuara ve eğitim alanına kavuştuğudur.

Aynı araştırmada taşıma merkezi olan okulların sınıf ve okul kitapları ile diğer ders gereçleri yeterli olduğudur.

Bu araştırmada; taşıt sürücülerinin kılık kıyafet yönünden yönetmeliklere uydukları ve yaptıkları işin sorumluluğunda hareket tespit etmiştir.

Aynı araştırmacının; taşınan öğrenciler beslenme konusunda herhangi bir güçlkle karşılanmadıkları gibi taşıma merkezinde çıkan yemeklerin doyurucu ve kaliteli olduğu tespit etmiştir.

Örneklem alınarak yapılan uygulama yapılan okulda değişik yerleşim alanlarından öğrenciler öğrenim görmektedir. Bu öğrenciler aynı coğrafi alanda farklı yerlerde yaşamalarına rağmen, okulda iletişim kurmakta ve sosyalleşmektedir. Bu öğrencilerden bazılarının buldukları çevrede akranı dahi bulunmamaktadır.

5.3. Öneriler

Bu araştırmada elde edilen sonuçlara göre aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur

- Kapatılan okul binaları Halk Eğitimi Merkezlerine tahsis edilerek burada yöresel el dokumaları, Nakış, Giyim Üretim teknikleri ve okuma yazma bilmeyen vatandaşlar için okur-yazar kursları v.b etkinliklerde kullanılması tekrar açılması sağlanabilir.

- Taşımali eğitim uygulaması devam etmelidir.

- Öğrencilerin yemeklerini güven içerisinde yemeleri için bir gıda uzmanının yemeklerin yapıldığı ortamlardan, kullanılan malzemeye kadar her şeyi yerinde incelemesi sağlanmalıdır.

- Taşımali eğitimin uygulandığı merkez okulların tamamına kadrolu rehber öğretmeni verilmelidir.

-Taşımali okullarda görev yapan öğretmenler ve öğrenciler İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne periyodik olarak ziyaret edilmeli yaşanan güçlükler hakkında ilk kaynaktan bilgi alınmalıdır.

- Taşıma merkezi olan okulda öğrencilerin sosyo-kültürel ve spor yapacakları alanları öğrencilerin kullanımına sunulmalıdır.

KAYNAKLAR

Ağırkaya, A. (2010). Taşımali Eğitim Uygulamasında Öğretmenler ve Öğrencilerin Karşılaştıkları Güçlükler Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya, s:1-25

Altunsaray, A. (1996). Taşımali İlköğretim Uygulamasının Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir.

Başaran, İ. E. (1974). Türkiye'nin Zorunlu Öğrenim Sorunları ve Çözüm Yolları. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi.

Başaran, İ. E. (1982). Temel Eğitim ve Yönetimi. Ankara Üniversitesi. Eğitim Fakültesi Yayını No:111. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi

Büyükkaragöz, S. ve Şahin, H. (1995). Taşımali İlköğretim Uygulamaları. Eğitim ve Bilim. (1996), 38-50.

E-Kitap, 2016. Eğitim Yönetimi Araştırmaları, s:8 (Atalay, 1998'den akt. Okçu, 2007)

Erpolat, M. E. (1991). Taşımali İlköğretim Uygulaması. Çağdaş Eğitim. Sayı: 166.

Güler, K. (2019). Kırsalda Yaşayan Öğrencilerin Taşımali Eğitime Bakışı. Dönem Projesi Ahmet Yesevi Üniversitesi, Ankara, s:15-16

Işık, H ve Şentürk, İ. (2003). Taşımali ilköğretim uygulaması ve bu uygulamaya son verilmesiyle ilgili veli görüşleri. Kastamonu Eğitim Dergisi, 11(2), 285-296.

Karakütük, M. (1996). Taşımali İlköğretim Uygulaması ve Sorunları (Sinca İlçesi Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Küçüköğlü, A. (2001). İlköğretimde Taşımali İlköğretim Uygulamasına İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum, 2001.

- Küçüksüleymanoğlu, R. (2006). Taşımali Eğitim: Bursa İli Örneği. İlköğretim Online, 5(2), 16-23, [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden 3 Mart 2012 tarihinde indirilmiştir.
- MEB. (1994). Temel Eğitim Pilot Projesi Uygulama Programı. Ankara, 1994.
- MEB. (1995). İlkokul Programı. Ankara, 1995.
- Milli Eğitim Bakanlığı (1994). Taşımali İlköğretim Yönergesi, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği
- Millî Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2018-2019
- MEB Taşımali Ortaöğretim Genelgesi
- OECD. 1983. Education in Modern Society
- Oğuzkan, A. Ferhan. (1993). Eğitim Terimleri Sözlüğü. Ankara: Gül Yayınları. (s:46)
- Özdemir, M., & Doğruöz, E. (2020). Bilimsel Araştırma Desenleri. N. Cemalođlu (Editör), Bilimsel Araştırma Teknikleri ve Etik (ss. 65-98). Ankara: Pegem Akademi.
- Recepöđlu, E. (2009). Taşımali İlköğretim Uygulaması ve Karşılaşılan Sorunlar: Kastamonu İli Örneği. Mayıs 2009 Cilt:17 No:2 Kastamonu Eğitim Dergisi 427-444
- Tezcan, M. (1982). Eğitimin Sosyolojik Temelleri
- Tuzcu, G. (2014), Eğitim Planlaması, Pamukkale Üniversitesi, Denizli
- Uslu, Özlem. (2017). İlköğretimde Taşımali Eğitim Uygulaması. Yüksek Lisan Tezi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Denizli
- Yangın, E. (1991). Taşımali İlköğretim Uygulaması. Milli Eğitim Dergisi, Sayı: 107.
- Yurdabakan, İrfan. Tektaş, Mustafa. (2013).Taşımali İlköğretim Öğrencilerinin Taşımali Eğitime İlişkin Görüşleri. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.
- Variş, F. (1987). Eğitime Giriş. Eskişehir: A.Ö.F.Yayınları.